Kuntaliitto
Kommunförbundet

Myllymäki Riitta

Lausunto

18.11.2019

775/03/2019

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 30.10.2019

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain 142 ja 144 §:n muuttamisesta (HE 61/2019 vp)

Kuntalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnallisvalitus tulisi valituslupamenettelyn piiriin. Sääntely olisi siten yhdenmukainen hallintovalitusta koskevan 1.1.2020 voimaan tulevan sääntelyn kanssa. Poikkeuksista valituslupasääntelyyn tulisi säätää erikseen. Kuntalakiin ei ehdoteta erikseen sääntelyä valitusluvan edellytyksistä. Valitusluvan hakemisessa ja myöntämisessä sovellettaisiin lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Kuntalakiin ehdotetaan otettavaksi myös selkeyttävä säännös kunnan jatkovalitusoikeudesta ja siihen liittyvästä toimivallan määräytymisestä.

Kuntaliitto kannattaa muutoksenhakujärjestelmän yhtenäistämistä siten, että valituslupasääntely otetaan kuntalakiin. Esimerkiksi kaava-asiat, jotka ovat kunnan asukkaiden kannalta merkittäviä päätöksiä, ovat jo valitusluvan piirissä. Hallintovalitukset tulevat 1.1.2020 alkaen valitusluvan piiriin, ellei erikseen ole säädetty, että valituslupaa ei tarvita.

Kuntaliitto katsoo, että ei ole sellaisia oikeusturvan tarpeesta tai kunnallisesta itsehallinnosta johtuvia syitä, jotka estäisivät valituslupamenettelyn ulottamisen kunnallisvalitukseen. Korkein hallinto-oikeus tutkii aina, onko joku valitusluvan myöntämisen peruste olemassa. Jos peruste on olemassa, valituslupa on myönnettävä. Valitusluvan myöntämisen perusteet ovat asiallisesti varsin laajat. Siten asianosainen saisi oikeussuojaa ja kunnan jäsen voisi valituslupaa hakemalla valvoa kunnallisen päätöksenteon lainmukaisuutta. Asian taloudellinen tai muu erityisen suuri merkitys valittajan oikeusturvan tai yleisen edun kannalta voi olla peruste myöntää valituslupa. Valitusluvan voisi myös saada esim. sillä perusteella, että hallinto-oikeus olisi selvästi virheellisellä päätöksellä kumonnut kunnan viranomaisen päätöksen.

Kunnallisvalitusasiassa saataisiin lainvoimainen päätös nykyistä nopeammin niissä tilanteissa, joissa valitusluvan myöntämiselle ei ole perustetta. Kuntalain muutos tehostaisi korkeimman hallinto-oikeuden toimintaa, joten käsittelyajat voisivat lyhentyä myös asioissa, joissa valituslupa myönnettäisiin.

Hallituksen esityksessä todetaan, että "korkein hallinto-oikeus arvioidessaan valitusluvan edellytyksiä voi huomioida kunnallisen itsehallinnon näkökulmat oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna muuna painavana syynä". Esimerkeillä olisi hyvä avata, mitä "kunnallisen itsehallinnon näkökulmat" valitusluvan myöntämisen perusteena voisivat olla.

Kunnan jatkovalitusoikeus on perustunut oikeuskäytäntöön, joten Kuntaliitto kannattaa kuntalakiin otettavaa selkeyttävää säännöstä kunnan jatkovalitusoikeudesta. Kuntalaissa on myös perusteltua täsmentää, miten määräytyy päätösvalta jatkovalituksen tekemisessä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Riitta Myllymäki
johtava lakimies

www.kuntaliitto.fi
www.kommunforbundet.fi

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
Y-tunnus 0926151-4

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi
FO-nummer 0926151-4